

Варшава, 03.04.2017

СУД ПІДТВЕРДИВ СУМНІВНІСТЬ ОБВИНУВАЧЕНЬ ПРОТИ ОЛЕКСАНДРА ОРЛОВА, ПРОТЕ СЛІДСТВО НЕ ПОМІЧАЄ ПОРУШЕНЬ

Понад 4,5 роки громадянина Польщі Олександра Орлова утримували в одеському СІЗО за сумнівними звинуваченнями. Завдяки міжнародному розголосу і професіоналізму українських адвокатів вдалося домогтися рішення суду про його звільнення з-під варті і направлення справи на додаткове розслідування. 15.03.2017 Апеляційний суд Одеської області підтвердив це рішення. У травні 2016 року прокуратура Одеської області розпочала розслідування можливої фабрикації доказів у справі Орлова, однак на початку 2017 року з другої спроби провадження було закрито.

Олександр Орлов – громадянин Польщі, український журналіст і правозахисник. У вересні 2011 року його затримали в Одесі за підозрою у скоєнні злочинів за ч. 3 ст. 28; п. 6, 8, 11, 12 ч. 2 ст. 115 («замовне вбивство») і ч. 1 ст. 229-6 («незаконне зберігання наркотичних речовин»).

Правовий аналіз свідчить про те, що в ході розслідування кримінальної справи проти Олександра Орлова були допущені системні і грубі порушення. Зокрема, звинувачення у замовному вбивстві не підкріплені необхідною доказовою базою і ґрунтуються виключно на свідченнях двох виконавців вбивства (свідчення одного з них радикально змінювалися під час слідства). Існують підстави вважати, що вони дали неправдиві свідчення проти Олександра Орлова під тиском слідства. У справі про незаконне зберігання наркотичних речовин у грудні 2011 року ЄСПЛ визнав, що у справі Орлова тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

Незважаючи на похилий вік (на цей момент – 62 роки), важкий стан здоров'я і наявність неповнолітніх дітей, Орлов понад 4,5 років утримувався в СІЗО. Клопотання про зміну запобіжного заходу систематично відхилялися судом як безпідставні. Розслідування, а також судовий розгляд справи штучно затягувалися. У справі Орлова було призначено понад 150 судових засідань, більшість з яких не відбулися з різних причин.

У серпні 2015 року Фундація «Відкритий Діалог» розпочала громадську кампанію на захист Олександра Орлова, завдяки чому вдалося привернути увагу української та польської громадськості до численних порушень у цій справі. За посередництва Фундації «Відкритий Діалог» до справи захисту Орлова приєдналися досвідчені українські адвокати з фірми «Ario»¹. Значні зусилля були спрямовані на зміну запобіжного заходу для польського громадянина, враховуючи його вік та стан здоров'я.

25.05.2016 колегія суддів Приморського районного суду м. Одеси засумнівалася в законності переслідування Олександра Орлова. Суд прийняв рішення про повернення кримінальної справи на додаткове розслідування, а також про зміну запобіжного заходу для Орлова з утримання під вартою на поруки народних депутатів України. 15.03.2017 Апеляційний суд Одеської області підтвердив це рішення. *«Цим рішенням підтверджені висновки суду першої інстанції про те, що*

¹ <http://ario.law/>

стосовно Орлова слідство проводилося упереджено, з численними грубими порушеннями норм процесуального законодавства. Слідчі взагалі не досліджували ряд істотних обставин, які свідчать про відсутність вини Орлова в інкримінованих йому злочинах», – прокоментував рішення апеляційного суду адвокат Микола Соколов².

Окрім цього, 24.05.2016 прокуратура Одеської області відкрила кримінальне провадження щодо фальсифікації доказів у справі Орлова. У січні 2017 року слідчий відмовився залучити Орлова в якості потерпілого у цій справі, мотивувавши це тим, що йому «не була заподіяна ані моральна, ані фізична шкода» за час кримінального переслідування. 28.02.2017 справа про фабрикацію доказів була закрита. За словами Олександра Орлова, слідчим вдалося це зробити лише з другої спроби. Вперше вони закрили справу у вересні 2016 року, однак Орлов звернувся до прокурора Одеської області і пригрозив, що подасть до суду. Після цього справа про фальсифікацію доказів була відновлена, однак, як виявилось, ненадовго. Олександр Орлов має намір судитися з прокуратурою Одеської області.

На цей момент кримінальна справа проти Олександра Орлова залишається відкритою. Йому заборонено виїзд за межі Одеси.

Порушення розумних строків кримінального провадження є поширеною проблемою в Україні. Згідно з дослідженням Фундації «Відкритий Діалог», понад 400 осіб утримуються у слідчих ізоляторах понад 2 роки в очікуванні судового вироку³. Справа Олександра Орлова є прикладом надмірно тривалого утримання особи в СІЗО. Однією з причин, чому такі випадки продовжують траплятися, є безкарність співробітників правоохоронних органів, чії дії призводять до затягування кримінальних проваджень.

Фундація «Відкритий Діалог» вважає, що закриття кримінального провадження про фальсифікації доказів у справі Орлова є наслідком ганебної практики приховування порушень з боку представників правоохоронних органів. Ми закликаємо відновити розслідування і провести його ретельно та об'єктивно.

Для отримання більш детальної інформації, будь ласка, звертайтеся:

Андрій Осаволук – andriy.osavoliyk@odfoundation.eu

Людмила Козловська – lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Фундація «Відкритий Діалог»

² <https://www.facebook.com/ario.lawfirm/photos/a.182409428625160.1073741828.176449795887790/583272448538854/?type=3>

³ <http://ua.odfoundation.eu/a/7824,roki-za-g-ratami-bez-viroku-trivale-trimannya-pid-vartoyu-v-ukrayini-vnaslidok-porushennya-rozumnih-strokov-kriminalnogo-provadhennya>